

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-673

19.9.2023

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Erstatningsoppgjør for ombygd bil – markedsverdi?

Sikrede meldte skade på en Toyota HiLux, 1991-modell, under sin kaskoforsikring etter en utforkjøring. Bilen var kondemnabel, og foretaket tilbød kr 94 000. Erstatningen var basert på takstmannens vurdering og inkluderte kr 40 000 i ekstrautstyr. Sikrede mente bilens markedsverdi var høyere enn kr 60 000 og hevdet han ved tegning hadde opplyst at bilen var en ombygd modell som var godkjent med 35 tommer dekk. Han mente videre at bildene i finn-annonsene takstmannen viste til ikke var sammenlignbare, idet de viste biler som bl.a. ikke var ombygde eller EU-godkjente. Han viste også til at en tilsvarende ombygging og godkjenning kostet kr 232 000. Foretaket fastholdt sitt tilbud og hevdet sikrede kun hadde tegnet en vanlig kaskoforsikring, dvs. at det ikke var tegnet forsikring på bilen med en verdi utover vanlig fabrikkstandard. Fordi bilen ikke ble levert med 35 tommer dekk fra fabrikk, valgte foretaket å erstatte dette som tillegg med kr 40 000, som var maks erstatning for tilleggsutstyr. Sikrede viste både til finn-annonser og til salgsannonser fra utlandet og hevdet bilen hadde høyere markedsverdi både med og uten ombyggingen. Foretaket avviste dette og viste bl.a. til at annonser fra utlandet ikke gjenspeilet markedet i Norge. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakets erstatningsberegning etter bilskade er korrekt, herunder hva som er bilens markedsverdi.

Sikrede meldte til foretaket via telefon 15.10.22 om skade på sin bil (Toyota HiLux, 1991-modell) under bilens kaskoforsikring. Sikrede fortalte at skaden oppsto da han kjørte i en oppoverbakke og skled som følge av kombinasjon av olje og isete føre, slik at bilen rullet rundt. Dette medførte skader rundt hele bilen, som ble vurdert som kondemnabel.

I sikredes kaskoforsikrings vilkårs pkt. 3 om "Hva er forsikret (objektet)" står det:

3.1 Kjøretøyet

- Kjøretøy nevnt i forsikringsbeviset.
- Utstyr som ble levert og montert av forhandler/annet monteringsverksted før kjøretøyet ble levert som nytt.
- Software kjøpt som tilleggspakke da kjøretøyet ble levert som nytt.
- Nøkler som fulgte kjøretøyet da det ble levert som nytt.

3.2 Dekk og felger

Gjelder for hjulsett med samme standard som fulgte kjøretøyet da det ble levert som nytt.

- 1 hjulsett for bruk på sommer.
- 1 hjulsett for bruk på vinter.

[....]

3.4 Tilleggsutstyr og bagasje

Inkludert i forsikringen er ettermontert tilleggsutstyr og bagasje, med samlet verdi inntil 40 000 kroner.

For alle kjøretøy:

- Bagasje.
 - Folie og lakk utover originalt.
 - Hjul med verdi utover original standard.
 - Ettermontert radio, og musikkanlegg, med verdi utover originalt.
 - Takbøyer, takboks, sykkelstativ o.l.
 - Software kjøpt som tilleggspakke etter kjøretøyet ble levert som nytt.
 - Annet lovlig fastmontert tilleggsutstyr.
- [....]

I vilkårspkt. 8.4.1 om "*Oppgjørsregler ved totalskade*" står det:

Er kjøretøyet eller del av den gått tapt, eller reparasjon av skaden etter If sin mening ikke er lønnsom, kan If foreta kontantoppgjør, eller erstatte kjøretøyet/delen med en tilsvarende (eller i det alt vesentlige tilsvarende) kjøretøy/del.

Det følger av sakens dokumenter at sikrede hadde en e-postkorrespondanse med foretakets takstmann i perioden 9.–20.2.23 om bilens verdi etter at de først hadde hatt telefonisk kontakt. Det følger av nevnte korrespondanse at takstmannen mente sikrede hadde for store forventninger med hensyn til den erstatningen han kunne få for bilen. Sikrede på sin side mente det måtte tas hensyn til at bilen var en ombygd modell som var godkjent med 35 tommer dekk. Han hevdet biler i annonser fra finn.no, som takstmannen viste til, ikke var sammenlignbare, idet de ikke var ombygde, ikke var EU-godkjente eller hadde fått utført en rimeligere ombygging. Han skrev bl.a. 9.2.23 til takstmannen at:

Når det gjelder verdien på bilen vil jeg derfor sette denne til 200.000 basert på informasjon jeg har gitt tidligere her. Det vil være umulig å finne tilsvarende bil igjen - en nyere bil er selvfølgelig også en nyere bil - men med tanke på at en 7-10 år nyere bil vil koste vesentlig mer i årsavgift i forhold til en veteran må det også tas med i regnestykket. Det er også ingen av de jeg har sett som i ramme og drivverk ser så bra ut som den gamle hiluxen. Jeg mener derfor prisen jeg har oppgitt der er beskjedne.

Takstmannen skrev til sikrede 20.2.23 at:

Legge ved svar fra fag i saken:

Bilen er ikke ombygd og godkjent før 31.05.2005, dette er 14 år etter at bilen ble solgt og levert som ny. Vilåret er ganske tydelig på at det er kjøretøyet inkludert montert utstyr, nøkler og to hjulsett av samme standard som det ble levert med som nytt om er forsikret. Kunden har mulighet for å få erstattet lovlig fastmontert tilleggsutstyr samt at vi kan erstatte felger og dekk utover original standard med inntil 40000 kr.

Her vil jeg sende deg ett tilbud på tilsvarende bil + tilleggsutstyr 40'-kr
Referer til Finn Kode ...

Takstmannen vurderte at reparasjon ville overstige bilens markedsverdi, og det følger av "Verdivurderingsrapporten" av 20.2.23 at han vurdert brutto erstatning for bilen til kr 100 000 inkl. ekstrautstyr med kr 40 000. Det sto i rapporten at bilen (Toyota HiLux 2,4D X-CAB 4WD lang pickup 2D, diesel) hadde en kilometerstand på 298 000. Den tekniske bedømmelsen av karosseri, lakk og interiør var vurdert til "Normal", og om utstyr var det notert "firhjulsdrift", "Radio, FM", "arctic truck ombygd", "godkjent biltilsynet", "Hengerfeste, fast" og "x-lys front".

Foretaket tilbød sikrede 20.2.23 et erstatningsoppgjør på kr 94 000.

Sikrede hadde ytterligere e-post korrespondanse med takstmannen om bilens verdi og skrev 20.2.23 bl.a. at:

For å komme dere imøte så lå det i 2 dager en Hilux på 35" dekk ute for salg som gikk for 180.000. jeg senker derfor kravet til 180.000 for snarlig avgjørelse [.....]

Foretakets takstmann svarte sikrede følgende samme dag:

Tror vi diskuterer forskjellige ting her.

1. Jeg har erstattet bilen ut fra hva du har forsikret+ tilleggsutstyr 40'-kr som er maks. Avklart med fag.
2. Du har tegnet premie for standard bil + ekstra utstyr.
3. Jeg har sjekket dette opp med salg og de sier det er ikke gjort noe feil angående hva som er tegnet premie for. Du får ta dette opp med salg.

Sikrede sendte 27.3.23 klage til Finansklagenemnda.

Sikrede har i det vesentlige anført at han opplyste ved tegning at bilen var ombygget og godkjent med 35 tommers dekk. Han påpeker at If har vist til biler priset fra kr 30 000 til kr 150 000, herunder flere som er hevet og med større dekk uten at det er godkjent, og derfor ulovlige. Den eneste bilen foretaket har vist til med godkjent ombyggingen kostet kr 150 000, men hadde mindre dekk og billigere ombygging. Gamle HiLuxer holder seg godt i verdi, og ifølge sikrede vil det være umulig å finne tilsvarende bil i Norge. Ombygging og godkjenning koster kr 232 000, jf. <https://arctictrucks.no/produkt/toyota-hilux-at35-ombygging/>. Sikrede krever at hans bil ikke sammenlignes med rustholker som ikke er EU-godkjent eller med biler som ikke er ombygd. Han viser til at bilen var i svært god stand, at ramme og drivverk så ut som ny, samt at lakk og interiør var godt bevart for en 32 år gammel bil. Sikrede mener flere annonser gir en pekepinn på verdien av tilsvarende godkjente biler.

Sikrede presiserer at det er den godkjente ombyggingen som gir bilen verdien. Han hevder at begrepet "Ekstraustyr" for kr 40 000 ikke kan tolkes slik at det omfatter ombygging. Han viser også til at ombyggingen er ført inn i hans vognkort, og at "tilleggsutstyr" ikke vil bli ført inn der. Sikrede opplyser at han 17.2.23 kommenterte bilene i syv annonser If hadde sendt ham, at tre av bilene ikke var EU-godkjente, og at det ikke stemmer at foretaket ga ham den "høyeste pris", idet prisen i annonsen med finnkode xxx var kr 75 000. Sikrede påpeker at selv om det blant de syv annonsene også var ombygde biler, så utelukket If dyrere ombygde biler. Han hevder eldre HiLuxer i god stand er dyre, og han viser til eksempler fra Ebay (USA) på en 1992-modell til ca. kr 415 000 og fra Mobile.de (Tyskland) på en 1993-modell til ca. kr 173 000, en 1994-modell til ca. kr 274 000 og to 1984-modeller til ca. kr 365 400 og kr 301 000. Han hevder disse bilene viser verdien av gamle HiLuxer i original stand. Han mener If i det minste må sammenligne med originale biler fri for rust og i god stand, og at det er grunn til å se på markedet i utlandet, idet han antar at Norge ellers ville vært tømt for gamle HiLuxer. Han viser ellers til en finn-annonse for en HiLux priset til kr 299 000 (4WD2.0 bensin/Brannbil/Sjeldent-Unikt eksemplar). Han hevder det klart fremgår av bilder av hans bil og av bilder fra bilen annonsert til kr 60 000 som foretaket viste til sist, at disse to bilene ikke kan sammenlignes. Videre viser han til finn-annonser for biler som ikke er ombygd som er priset til ca. kr 130 000 og kr 300 000.

Han nevner ellers at If ikke har dekket materielt utstyr eller reise hjem etter ulykken, noe det ga ham beskjed om via telefon. Han viser til at en PC knuste, og at de betalte ca. kr 2 900 for buss og taxi for to personer for å komme seg hjem.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det kan velge å kondemnere bilen og gi tilbud om erstatning for den når reparasjon overstiger bilens verdi, jf. vilkårspkt. 8.4.1 om "Totalskade". Videre viser det til vilkårspkt. 3 om hva som er omfattet av kaskoforsikringen, herunder pkt. 3.1. Vedrørende opplysningen om at bilen har 35 tommers dekk etter ombygging i 2005, så påpeker foretaket at det iht. vilkårspkt. 3 er tydelig at forsikringen dekker kjøretøy inkludert montert utstyr, nøkler og hjulsett av samme standard som den ble levert som ny. Siden bilen ikke ble levert med 35 tommers dekk, valgte foretaket å erstatte dette som tillegg med kr 40 000, som etter vilkårspkt. 3.4 var maks erstatning for ekstraustyr. Foretaket påpeker at det kun har informasjon om at sikrede ved tegning 13.8.22 ba om "vanlig" kaskoforsikring, dvs. at det ikke ble tegnet forsikring på bilen med verdi utover vanlig fabrikkstandard. Det hevder sikrede ikke ba om tillegg på forsikringssum for ekstraustyr, eller at bilen skulle forsikres for en høyere verdi enn normalt.

Ifølge foretaket godkjente sikrede tilbudet. Foretaket viser ellers til at det er kjøretøyet som er nevnt i forsikringsbeviset som er forsikret (pkt. 3.1) og utstyr levert og montert av forhandler før kjøretøyet ble levert som nytt, dvs. en Toyota HiLux som ble fabrikklevert i 1991. Sikrede betalte en årspremie på kr 3 622, og ifølge foretaket ville det kommet et tillegg på kr 2 047 om forsikringen hadde blitt utvidet til å dekke ekstra utstyr for kr 100 000. Foretaket påpeker at det i verdivurderingen har sett på finn-annonser for Toyota HiLux, herunder fire 1991-modeller priset eks. reg. avg. til hhv. kr 30 000 (km. stand 367 157, bensin, ikke vært til EU-kontroll), kr 40 000 (km. stand 410 000, diesel, ikke EU-godkjent), kr 60 000 (km. stand 310 304, diesel), kr 60 000 (km. stand 266 000, diesel), en 1993-modell priset til kr 45 000 (km. stand 359 000 for bil/259 000 for motor, diesel, siste EU-kontroll 29.6.17) og to 1999-modeller priset til kr 115 000 (km. stand 246 900, diesel) og kr 147 659 (km. stand 255 000, diesel). Foretaket har tatt utgangspunkt i en standard Toyota HiLux 1991-modell slik den ble levert fra fabrikk og hva den har av markedsverdi i dag, og det har gitt tilbud ut fra høyeste pris på hva som er til salgs for modellen uten ombygging, jf. finn-annonsene. Foretaket har satt bilens verdi til kr 60 000 og mener det er riktig ut fra årsmodell, tilstand og kjørte kilometer. Det hevder det må forholde seg til markedet i Norge fordi enkelte bilmodeller kan ha annen status i andre land, slik at annonser fra utlandet ikke gjenspeiler markedet i Norge. Foretaket mener særlig finnkode xxx kan benyttes som sammenligningsgrunnlag, idet den bilen (Toyota HiLux, 1994-modell, km. stand 404 000) ikke er så voldsomt ombygd, ser ut til å være i god stand med tanke på rust og teknisk, og er priset til kr 65 000. Ifølge foretaket har sikrede ikke innsendt et formelt krav på bagasje/materielt utstyr eller transport/veihjelp. Dette fremkommer kun av hans dialog med takstmann om bilens verdi, men vil bli vurdert av foretaket om sikrede sender et krav om det.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vårt kontor ikke innehar bilsakkyndig ekspertise. Vi foretar heller ikke befaringer eller egne utredninger når det gjelder faktum, og vi må således legge til grunn for vår vurdering den dokumentasjon som partene fremlegger, herunder det som fremkommer av evt. fagkyndige uttalelser.

Sekretariatet vil videre gjøre oppmerksom på at det er den som fremsetter et krav som har bevisbyrden både for at det foreligger en dekningsmessig skade og for omfanget av kravet. Forsikringsklagenemnda har uttalt dette i flere saker. Det kan eksempelvis vises til avgjørelsen i FSN 4272 hvor nemnda uttalte at:

Det er en sikker forsikringsrettslig regel at det er den sikrede som må sannsynliggjøre så vel at det er inntruffet et forsikringstilfelle som størrelsen av det tapet som er lidt i den forbindelse.

I din kaskoforsikrings vilkårs pkt. 3 om "Hva er forsikret (objektet)" står det:

3.1 Kjøretøyet

- Kjøretøy nevnt i forsikringsbeviset.
- Utstyr som ble levert og montert av forhandler/annet monteringsverksted før kjøretøyet ble levert som nytt.
- Software kjøpt som tilleggspakke da kjøretøyet ble levert som nytt.
- Nøkler som fulgte kjøretøyet da det ble levert som nytt.

3.2 Dekk og felger

Gjelder for hjulsett med samme standard som fulgte kjøretøyet da det ble levert som nytt.

- 1 hjulsett for bruk på sommer.
- 1 hjulsett for bruk på vinter.

[....]

3.4 Tilleggsutstyr og bagasje

Inkludert i forsikringen er ettermontert tilleggsutstyr og bagasje, med samlet verdi inntil 40 000 kroner.

For alle kjøretøy:

- Bagasje.
- Folie og lakk utover originalt.
- Hjul med verdi utover original standard.
- Ettermontert radio, og musikkanlegg, med verdi utover originalt.
- Takbøyler, takboks, sykkelstativ o.l.
- Software kjøpt som tilleggs pakke etter kjøretøyet ble levert som nytt.
- Annet lovlig fastmontert tilleggsutstyr.

[....]

Videre står det i vilkårs pkt. 8.4.1 om "*Oppgjørsregler ved totalskade*":

Er kjøretøyet eller del av den gått tapt, eller reparasjon av skaden etter If sin mening ikke er lønnsom, kan If foreta kontantoppgjør, eller erstatte kjøretøyet/delen med en tilsvarende (eller i det alt vesentlige tilsvarende) kjøretøy/del.

Sekretariatet legger til grunn at foretaket har akseptert at din bil ble påført en dekningsmessig kaskoskade, jf. vilkårs pkt. 4.8, slik at tvisten dreier seg om størrelsen på din erstatning. Din bil ble ansett for kondemnabel, slik at spørsmålet er hvilken markedsverdi det skal legges til grunn at bilen hadde på skadetidspunktet, jf. vilkårs pkt. 8.4.1.

Du er uenig i foretakets tilbud basert på en markedsverdi på kr 60 000 og tilleggsutstyr med kr 40 000. Du hevder for det første at det må tas utgangspunkt i at din bil var ombygd, og at dette ble opplyst ved tegning. Du anfører at du ikke får kjøpt tilsvarende bil i Norge og påpeker at en tilsvarende ombygging i dag vil koste kr 232 000.

Det følger av vilkårs pkt. 3.1 at det du forsikret er "*Kjøretøy nevnt i forsikringsbeviset*" og med "*Utstyr som ble levert og montert av forhandler/annet monteringsverksted før kjøretøyet ble levert som nytt*". Ut fra dette er det sekretariatets oppfatning at du ikke tegnet forsikring for en ombygd bil, idet det fremgår av vilkårene at du forsikret bilen med det utstyret den hadde da den ble levert fra fabrikk. Du synes å være uenig i dette fordi du hevder foretaket ble opplyst om at bilen var ombygd da du tegnet forsikringen. Foretaket hevder imidlertid at du ikke ba om noen annen enn en "vanlig" kaskoforsikring. Siden du ikke har fremlagt noe dokumentasjon eller annet som sannsynliggjør at du ba om en annen dekning som følge av at bilen var ombygd, herunder for tilleggsutstyr utover dekning på inntil kr 40 000, så er det sekretariatets vurdering at du ikke har krav på noe utover det som følger av din forsikringsavtale med tilhørende vilkår. Det vises også til at denne avtalen ble utstedt til deg 2.6.22, dvs. i god tid før du meldte skaden 15.10.22, slik at du av den grunn hadde hatt god tid å se gjennomgå den og evt. reklamere dersom du ønsket en annen dekning.

Ut fra dette legger sekretariatet til grunn at det ved fastsettelse av din erstatning må tas utgangspunkt i din bils markedsverdi slik den ville ha vært på skadetidspunktet uten ombyggingen.

Etter det vi forstår mener du at din bil også uavhengig av ombyggingen hadde en høyere verdi enn det foretaket har lagt til grunn. Dette fordi du hevder bilen var i svært god stand og fordi denne typen biler opprettholder sin verdi når de blir eldre. Du har vist til salgsannonser du mener dokumenterer dette, bl.a. fra finn.no, Ebay (USA) og fra Mobile.de (Tyskland) som viser priser fra kr 173 000 til kr 415 000, for 1983-, 1992-, 1993-, 1994- og 1999-modeller. Du har også vist til en finn-annonse for en HiLux priset til kr 299 000, men vi kan ikke se at finn-koden, årsmodellen eller kilometerstanden er oppgitt for den. Du hevder uansett at kilometerstand og alder ikke har betydning fordi eldre veteranbiler i god stand kan ha høyere verdi.

Sekretariatet vil bemerke at vi i utgangspunktet anser det vanskelig å sammenligne bilene i de ulike annonsene som du og foretaket har vist til, idet det ikke bare er prisantydningen som er ulik, men også bilenes kilometerstand, årsmodell, utstyr og ikke minst tilstand. Sekretariatet vil også påpeke at priser oppgitt i finn-annonser kun gir en pekepinn på hva bilenes verdi kan være, idet de ikke sier noe om hva bilene faktisk blir solgt for.

Ut fra dette kan ikke sekretariatet se at du i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at din bils markedsverdi på skadetidspunktet var høyere enn det foretaket har lagt til grunn. Vi kan ikke se at dine opplysninger og de fremlagte salgsannonsene gir oss et tilstrekkelig grunnlag for å imøtegå den vurdering av bilens markedsverdi som er foretatt av foretakets takstmann. Vi minner i den anledning om at det er du som har bevisbyrden for omfanget av det kravet som fremsettes. Vi vil også vise til at dette er i tråd med Finansklagenemndas praksis,

se eksempelvis FinKN 2017-308, som gjaldt verdifastsettelse for et kondemnert kjøretøy, og hvor nemnda uttalte:

Selskapets tilbud er i samsvar med taksten. Sikrede har ikke fremlagt dokumentasjon på at verdiansettelsen i taksten er gal. Nemnda må da legge denne verdien til grunn.

På bakgrunn av dette er det sekretariatets oppfatning at du ikke har dokumentert eller på annen måte sannsynliggjort at foretakets erstatningsoppgjør er feil, og du har således ikke krav på erstatning utover det foretaket har tilbudt deg, jf. erstatningstilbudet datert 20.2.23.

Du har påpekt at If ikke har dekket materielt utstyr eller reise hjem og viser bl.a. til at en PC knuste. Du har ikke fremlagt noe nærmere dokumentasjon for dette kravet og etter det sekretariatet forstår er kravet heller ikke vurdert av foretaket. Foretaket opplyser at du ikke har sendt inn et formelt krav på bagasje/materielt utstyr eller transport/veihjelp, men påpeker at det vil vurdere dette om du fremsetter et slikt krav. Basert på dette er de nevnte utgiftene ikke noe vi kan ta stilling til, idet vår klagebehandling er etterfølgende.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Nemnda peker på at forsikringsbeviset angir den forsikrede bilen som en VW Caravelle 255, mens det dreier seg om en Toyota. Det er uklart for nemnda hvordan denne feilen har oppstått, men foretaket har ikke påstått at den skadede Toyotaen ikke er forsikret. Nemnda forstår dette slik at partene er enige om at den aktuelle forsikringen gjelder for sikredes bil selv om angivelsen i beviset er feil. Sikrede anfører at han opplyste ved tegning at bilen var ombygget, men det er ikke fremlagt dokumentasjon på enighet om dette. Forsikringen omfatter i så fall den aktuelle bilen på de vilkår som er fremlagt, og som gjelder for kjøretøyet slik det er levert fra fabrikant.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).